

гемоновокаїновою ретробульбарною блокадою за телязіозних кон'юнктивно-кератитів дозволяє у короткий термін вилікувати тварин і повністю усунути помутніння рогівки.

УДК 619:617.5–006.52:618.19:616–085:636.2

ТЮТЮНИК Я.А., магістрант

Науковий керівник – **ЧОРНОЗУБ М.П.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

chornozub1972@ukr.net

ЕФЕКТИВНІСТЬ ОКРЕМИХ МЕТОДІВ ЛІКУВАННЯ КОРІВ З ПАПІЛОМАТОЗОМ ВИМЕНІ

В умовах господарства виявлено істотне поширення папіломатозу у великої рогатої худоби, за якого рівень захворюваності серед молодняку складав 7,3 %, а серед дорослих тварин – 4,9. Серед корів найвищим рівень захворюваності був з-поміж молодих тварин 1–2-ї лактацій з переважним ураженням вимені. Апробовано і доведено ефективність комплексного лікування папіломатозу вимені шляхом застосування мазі Папілон разом з новокаїнотерапією та ін'єкціями АСД-2 на Тетравіті, за якого швидко усувався біль під час доїння тварин, наставала регресія папілом та їх відпадання, видужували усі тварини без випадків рецидивування.

Ключові слова: велика рогата худоба, корови, вим'я, папілома, папіломатоз, мазь Папілон, новокаїнотерапія, АСД-2.

Встановлено, що в умовах господарства у 2020-му році з-поміж хірургічних захворювань худоби 28,4 % складав папіломатоз. Рівень захворюваності стада папіломатозом в цілому складав 6,4 %, при цьому у молодняку цей показник становив 7,3, а серед корів – 4,9 %. Серед корів рівень захворюваності був найвищим у молодих тварин (першої та другої лактації) і становив 16,4 %. У корів виявлено переважно ураження вимені (шкіри дійок). В умовах приватного сектору, на території якого перебуває господарство, рівень захворюваності корів папіломатозом склав 10,7 %, а пухлини локалізувались лише на вимені.

В умовах господарства і приватного сектору ми вивчали ефективність кількох методів лікування папіломатозу вимені у корів. У процесі виконання дослідів виявлених хворих тварин було розділено на три дослідні групи по 7 голів у кожній. Це були тварини, в яких на шкірі дійок виявили невелику чи значну кількість дрібних папілом у вигляді горбиків, “щітки” (остеподібний папіломатоз) чи “поворозок”, а процес доїння супроводжувався, як правило, болем.

Тварин першої групи лікували шляхом нанесення на уражену ділянку вимені мазі Папілон (змащували уражену ділянку вимені двічі на добу відразу після доїння до повного видужання тварин). Лікування проводили як самостійно, так і через обслуговуючий персонал (доярок) ферми чи власників тварин у приватному секторі. У другій групі з лікувальною метою протягом 4 діб щоденно виконували внутрішньовенне введення 1 % розчину новокаїну в кількості 50 мл, поєднуючи з внутрішньом'язовими ін'єкціями в середній третині шиї препарату АСД-2 на Тетравіті (3 мл АСД-2 та 6 мл Тетравіту) тричі з інтервалом у 3–4 доби. Тварин третьої групи лікували комплексно: наносили на уражену ділянку вимені мазь Папілон, а також виконували внутрішньовенне введення 1 % розчину новокаїну та внутрішньом'язові ін'єкції препарату АСД-2 на Тетравіті за схемами, описаними у першій та другій групах.

Під час лікування проводили спостереження за тваринами і враховували термін регресії папілом (потемніння, морщення поверхні, зменшення у розмірі) та повного їх зникнення, наявність чи відсутність рецидивів.

Під час застосування мазі Папілон, починаючи вже з 3–5-ї діб її нанесення, місцево відмічали зменшення набряку та загоєння ерозивної поверхні папілом, процес доїння хворих ставав менш болісним і не потребував застосування додаткових засобів фіксації хворих корів. На 8–12-ту доби спостерігали потемніння, підсихання, морщення та зменшення в розмірі папілом, тобто їх регресію. Повне відпадання спостерігали на 14–16-ту доби, а на їх місці залишався блідо-рожевий рубець, який з часом ставав блідим і трішки зменшувався у

розмірі. Із 7 підданих лікуванню тварин цієї групи 5 корів (71 %) видужали, але у 2 голів (29 %), не дивлячись на зменшення і зникнення болю при доїнні, тривалий час не наставала регресія папілом, тому їм застосували інший метод лікування.

У другій дослідній групі при застосуванні новокаїнотерапії та АСД-2 з Тетравітом процес доїння лишався трудомістким (через його болючість) до початку регресії папілом, яку спостерігали з 6–8-ї діб від початку лікування. Уже на 10–12-ту добу лікування папіломи відпадали. У даній групі також із 7 підданих лікуванню тварин 6 корів (86 %) видужали, а в 1 (14 %) тривалий час не наставала регресія папілом. Тому їй теж застосували інший метод лікування.

У третій дослідній групі, де було поєднано етіотропну та патогенетичну терапію (мазь Папілон з новокаїнотерапією та ін'єкціями АСД-2 на Тетравіті) починаючи вже з 3–5-ї діб лікування місцево відмічали спадання набряку та загоснення ерозивної поверхні папілом, процес доїння хворих тварин ставав менш болісним і відновлювалася продуктивність. Цей же період співпадав у часі з початком регресії папілом, а на 7–9-ту доби відбувалося їх повне відпадання. Слід сказати, що таке лікування також було ефективним у кожному випадку його застосування, тобто видужали усі тварини.

У видужалих тварин кожної з дослідних груп майже повністю до попереднього рівня відновилась молочна продуктивність. Спостереження за видужалими тваринами упродовж 2–3 і більше місяців показали, що не було виявлено випадків рецидивування у разі застосування мазі Папілон окремо та в комплексі з новокаїнотерапією й ін'єкціями АСД-2 на Тетравіті. У той же час виявлено 1 випадок рецидиву за застосування новокаїнотерапії з ін'єкціями АСД-2 на Тетравіті.

Отже, аналізуючи ефективність лікування папіломатозу вимені у корів за такими критеріями, як швидкість усунення болючості під час доїння тварин, термін настання регресії папілом та їх відпадання, відсоток видужалих тварин та відсоток рецидивування, серед апробованих нами методів найбільш ефективним виявилось поєднання етіотропної та патогенетичної терапії.

УДК 619:617.57–08:636.2

ХАХЛЮК І.С., магістрантка

Науковий керівник – **РУБЛЕНКО С.В.**, д-р. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

serhii.rublenko@btsau.edu.ua

АНЕСТЕЗІОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ХИЖИХ ТВАРИН В УМОВАХ ЗООПАРКУ

Представлено матеріали досліджень, щодо вивчення особливостей анестезіологічного забезпечення хижих тварин в умовах міського зоопарку. За результатами досліджень встановлено, що знеболювання хижих тварин є досить актуальним, але водночас досить проблематичним питанням, яке потребує більшого вивчення та удосконалення, з метою збереження здоров'я тварин, а також забезпечення безпечної діяльності фахівців ветеринарної медицини в умовах роботи з зоопарковими тваринами, а особливо з хижакками.

Ключові слова: анестезія, хижі тварини, зоопарк, золетіл, гіпоксемія.

Ветеринарна наука в даний час відчуває підйом. Однак за традицією основні об'єкти її досліджень – сільськогосподарські та домашні тварини, а останнім часом і дрібні лабораторні та екзотичні тварини, що потрапляють в руки людей із зоомагазинів. У той же час ветлікарі зоопарків та інших установ, що мають колекції диких тварин різноманітних таксонів, відчувають потребу в результатах спеціальних досліджень, присвячених лікуванню та профілактиці захворювань, методам іммобілізації і анестезії. Величезна різноманітність видового складу тварин в зоокультурі передбачає інтенсифікацію ветеринарних досліджень в цій області [1]. Враховуючи особливості роботи з хижакками, де основою ветеринарного обслуговування є анестезіологічне забезпечення для подальших досліджень, навіть елементарного огляду, та маніпуляцій з метою лікування та профілактики захворювань різної етіології, це є одним з актуальних питань даної ланки досліджень [2].